

פרוטוקול מס' 192
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, מיום ד'
כ"ט באדר תשל"ב (15.3.72), בשעה 8.30.

נכחו:

חברי הוועדה:

י. גולדשמידט - היו"ר
מ. ביבי
ר. ארזי
ז. הרינג
מ. אביזוהר
י. קורן
ח. שובי
ג. יפח
ש. פרידמן
י. חמיר
י. הררי
י. ארידור
א. אנקוריון
מ. בן-פורת
ג. האוזנר
ב. הלוי
א. עופר
ח. י. צדוק

מוזמנים:

א. ידין - משנה ליועץ המשפטי לממשלה
מר רותם - משרד הפנים
א. שפט - משרד הפנים
עו"ד קרפט - המפקח הארצי על הבחירות

מזכירת הוועדה:

ר. מלחי

רשם:

א. סידר

סדר-היום: 1. חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו) -
(הצבעה על סעיף 8)

2. חוק לאבטחת מוסדות כספיים בחעשיית היהלומים מפני שוד
ופריצה - של חבר-הכנסת חיים קורפו.

1. חוק השויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו), תשכ"ט-1969

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גולדשמידט:

אני רוצה להודיע שסיעת גח"ל הנודיעה לי, כי היות ושניים מחבריה, שהם חברי הוועדה, חתמו על קלינגהו פר ואברמוב, אינם יכולים להשתתף בישיבה - כי הם בחו"ל - במקומם יבואו חת"כ יוסף, תמיר וגדעון פא, והם ישתתפו בכל הישיבות שירצו להשתתף בהן, עד שיחזרו החברים הקבועים.

חבר הכנסת פרוש, שהוא חבר הוועדה, אמר לי בשבוע שעבר שהוא עומד לצאת לחו"ל יחד עם כל חברי סיעתו, ולכן אינו יכול לשלוח מלא מקום; אי לכך הוא ביקש לדחות את ההצבעה. כמו כן קיבלתי מכתב ממזכיר סיעת אגודת ישראל, ובו; אותה בקשה. בסכתב נאמר שאם ההצבעה תיערך בשבוע הבא יוכל נציג סיעת אגודת ישראל להשתתף.

שוחחתי אתמול עם כמה חברים על בקשה זו כדי לקבל תגובות, מפני שלא רציתי להשתמש בסמכות שניתנה לי כיושב-ראש זלשנות את סדר-היום. לכן אני מעמיד שאלה זו להכרעת הוועדה: האם להתחשב בבקשת הסיעה ולדחות את ההצבעה לשבוע הבא, או לא להתחשב בה, אלא להצביע היום בלעדית.

ח.י. צדוק:

אני מציע לוועדה לנהוג בענין זה בדרך זו: שהיושב-ראש יבחן אם קול אחד של נציג סיעת אגודת ישראל עשוי - אם הוא ישתתף - או להכריע או ליצור שיווי-קולות, כלומר אם הוא עשוי להשפיע על תוצאת ההצבעה. אם היושב-ראש, על יסוד בחינה, יגיע למסקנה שזה המצב - אני מציע להעתק לבקשת הדחיה. אם היושב-ראש יגיע למסקנה שהקול הזה אין בו כדי להשפיע על התוצאה, אני מציע לערוך את ההצבעה היום.

ש. פרידמן:

אני מציע לנהוג במקרה זה כדרך המקובל בוועדה שלנו וגם בוועדות אחרות. הנהוג המקובל הוא שנעתירים לבקשה כזאת, ויקשה מאד לנהוג לפי המיבחן שמציע חת"כ צדוק גם במקרים אחרים. לא תמיד אפשר למדוד כך תוצאות של הצבעה. על כן אני מציע לדחות את ההצבעה לשבוע הבא, כדי לאפשר לסיעת אגודת ישראל להשתתף בהצבעה.

י. תמיר:

לפנינו עומדת שאלה כמעט עקרונית: האם צנהג גם הפעם לפי הכללים הנהוגים בכנסת זה שנים רבות, של מחשבות בפני יתה של סיעה לגבי דיון או הצבעה בנושא מסויים, מפאת סיבות מספיקות? במקרה דיון סיעה של יתה יצאה לכנס שלה בחו"ל, ויש איפוא סיבה סבירה לבקשה.

אני מתנגד להצעת חת"כ צדוק לעשות מעין הצבעה נסיונית. זה נוגד את הגישה הפרלמנטרית ואת הכללים האלמנטריים של פעולה תקינה של בית-נבחרים.

מ. אביזוהר:

אני רוצה להעמיד את הוועדה על כך, שאם אנחנו אנחנו מחוקקים חוק שיביא שינוי מרחיק לכת בבחירות המוניציפליות ובמהותן של השלטון המוניציפלי, הרי אנחנו צריכים לסיים חקיקה זו בהקדם, כי אנו עומדים לפני שנת בחימתם. אם לא יהיה רוב לחוק הזה - אז נאמת אין מה לפחד; אבל אם יש רוב - עלינו לעשות הכל לסיום מהיר יותר של תהליך החקיקה. לכן יש חשיבות גדולה שתהיה בהירות מסוימת באיזו צורה ייערכו הבחירות השנה.

מה פירושה של סיבה מספקת כשיש בקשת דחיה? פירוש הדבר לאפשר לסיעה לגבש עמדתה בענין מסויים. אולם אינני

מבור שסיעה יכולה לנסוע כולה לחו"ל ועל-ידי כך להביא לעצירת תהליך החקיקה, שששתהה מאד, בנושא שהוא, לדעתי, דחוף. לכן אני מציע - כדי לא לקבוע תקדים של אי-הענות - ללכת לקראת סיעה המבקשת זאת אך ורק במקרה שהצבעתה עשויה לשנות לכאן או לכאן. אם קול של סיעה עשוי להשפיע על תוצאת ההצבעה, היא רשאית לעמוד בכל התוקף על כך, שלא תיערך הצבעה ללא נוכחותה. אולם אם קולה אינו משפיע ואינו משנה, הרי הבקשה אינה לגופו של ענין. אגב, יש אפשרות לבקש רביזיה, אולם נסכים כולנו שההכרעה לגבי תחיקה זו, לכאן או לכאן, צריכה ליפול במהירות האפשרית.

ת. טובי:

אם היזום נחליט על הסעיף הזה, האם עוד לפני הפגרה החוק יבוא לכנסת? ברור שלא. לכן התצבעה על סעיף זה, בין אם תהיה היום או בעוד שבוע, איננה קובעת מאומה לגבי תהליך זירוז החקיקה. מכאן שהטיעון של חה"כ אביזוהר אינו תופס. הוויכוח הזה אינו נוגע למתנגדי החוק או למחייביו, אלא עניינו התחשבות בפניה של סיעה המבקשת דחיה לשבוע.

י. הררי:

בחקנון הכנסת אין אף מלה על אפשרות של דחיה לפי בקשת סיעה. עם זאת, אנחנו נוהגים להעתיק לבקשה של סיעה לדחות דיון או הצבעה, לרוב כאשר הסיעה מודיעה שאיננה מוכנה לאותו דיון או לאותה הצבעה.

כאן, לדעתי, המצב אחר. חוק זה מחגלגל על שולחן הוועדה מהכנסת הששית. היחה אז הצבעה שקראו לה משום מה הצבעה נסיונית. אחר-כך שכחו שהיא נסיונית והיא הפכה לסופית, והיא שקבעה אח גורל החוק, שלא אושר בכנסת הששית. עכשיו הגענו לכנסת השביעית, ועלינו לא לשכוח שאין עוד דיונים - הכל ידוע וברור. לאסוף את כל האנשים הנמצאים כאן להצבעה - זהו מאמץ לא קטן, הן מבחינה אישית והן מבחינת הסיעות. אך אילו חשבתי שהקול של סיעת אגודת ישראל יקבע - מובן שהייתי מביא זאת בחשבון.

אני מציע לקבל את הצעת חה"כ צדוק. אין אנו יכולים לדעת מי לא יוכל לבוא ביום רביעי הבא, ומעולם לא ראינו את ועדת החוקה בהרכב מלא יותר.

ד. ארזי:

הצבעה בענין מהותי אינה נשקלת לפי מספר הקולות. משום כך קיים נוהג, שאם מבקשים לדחות הצבעה - דוחים אותה, גם אם ידוע מראש שקולה או קולות הסיעה המבקשת אינם יכולים להכריע.

כאן מדובר בהצבעה מאד עקרונית, בענין מהותי, ואילו היה באפשרותה של סיעת אגודת ישראל להחליף את נציגה בוועדה, והיא לא היחה עושה זאת, לא הייתי מחשב בבקשתה. להצבעת סיעת אגודת ישראל יש חשיבות כלפי בוחריה - בין אם קולה יכריע או לא יכריע. לכן אין לשקול את ענין הקול מבחינת משקלו בהצבעה, אלא יש ללכת לקראת פניה של סיעה בענין כה עקרוני.

י. ארידור:

הצעתו של חה"כ צדוק לא רק שהיא מהווה סטייה מנוהג שהיה מקובל - ודינו של נוהג בכנסת, כוחו לעתים חדק יותר מכוחו של החקנון - אלא במהותה היא מפלה את האופוזיציה לעומת הקואליציה. משום שאם מקבלים את העקרון שכאשר הקול החסר או הקולות החסרים אינם משפיעים על תוצאת ההצבעה הרי אפשר לערוך את ההצבעה בהעדרם, התוצאה תהיה שקולות האופוזיציה אינם משנים, לפחות בכל אותם מקרים כאשר החלוקה היא בין אופוזיציה לקואליציה, ואז אין טעם להעתיק לשום פניה של סיעה אופוזיציונית כשהיא מבקשת דחיה. קשה לי להעלות על הדעת שחה"כ צדוק היה מציע הצעה כזאת המפלה בפירוש את האופוזיציה, אך עובדה שהוא הציע זאת.

במקום דיון פרוצדורלי זה יכולנו לקיים דיון בחוק עצמו. הרי איש לא הציע לא לדון בחוק בחירת ראשי ערים. יתר על כן, יש כאלה המציעים לדון היום בחוק ולדחות את ההצבעה לשבוע ימים. יוצא שמבקשי דחיית ההצבעה מציעים להוסיף ישיבה, מפני שאם לא תתקיים ההצבעה היום למעשה מרוויחים ישיבה מנקודת ראות הדיון בחוק זה, ולכאורה המצדדים בחוק זה והמדברים על זירוז הדיון בו היו צריכים לקבל את ההצעה הזאת בחפץ לב. לכן באמת אינני מבין את נימוקי המתנגדים להעתר לבקשת סיעת אגודת ישראל.

היו תקדימים בכנסת שסיעות ביקשו דחיה ובקשתן נתקבלה - גם אם קולותיהן לא שינו את התוצאה - ותקדימים כאלה היו לא רק לגבי ועדות אלא אף לגבי דיוני מליאת הכנסת עקב קיום ועידות של מפלגות, ההסתדרות וכו'.

אגב, כלל זה חל לא רק על סיעות. אילו חה"כ אביזוהר, לדוגמה, היה מבקש לדחות את ההצבעה בנושע מסויים, כדי להמלך בדעתו או מסיבה אחרת, היינו נעחרים לבקשתו. ואף אחד לא היה שואל אותו: איפה אתה נמצא או איפה היית, אלא מתחשבים בבקשה אפילו של חבר שאיננו מייצג סיעה.

ב. הלוי:
אני חושב שלפני ההצבעה אסור להביע השערות לגבי צורת ההצבעה של כל אחד מהמצביעים. אם סיעה מבקשת לדחות הצבעה משום חוסר אפשרותה להשתתף בה - מובן מאליו שדוחים את ההצבעה. אולם אסור לעשות חשבונות מראש כיצד היה משפיע קולה אילו הצביעה.

היו"ר י. גולדשמידט:
חמו ההנמקות ועלינו להכריע. ישנה הצעת חה"כ צדוק לערוך מה שנקרא הצבעה נסיונית ולפי התוצאות להצביע או לא להצביע על סעיף 8.

י. ארידור:
יש הצעה קיצונית יותר: לדחות את ההצבעה.

י. תמיר:
ניסוח ההצעה צריך להיות: לקבל את בקשת סיעת אגודת ישראל או לא.

ח. י. צדוק:
אני חושב שיש שתי הצעות: לדחות את ההצבעה לפי בקשת סיעת אגודת ישראל, ומולה עומדת הצעת י.

היו"ר י. גולדשמידט:
אני מעמיד את שתי ההצעות האלה להצבעה זו מול זו.

הצבעה

- בעד הצעת חה"כ צדוק, לערוך הצבעה נסיונית לפני ההכרעה בבקשת סיעת אגודת ישראל - 9
- בעד הצעת סיעת אגודת ישראל לדחות את ההצבעה - 8
- נמנעים - 1

הצעת חה"כ צדוק נתקבלה

היו"ר י. גולדשמידט:
אני רוצה לאתר את הבעיה, עליה תיערך ההצבעה הנסיונית, ובהתאם לתוצאות - אולי גם הסופית עוד היום, מונה לפניכם נוסח הצעת חה"כ בן-פורת לסעיף 8 (מיום 22.12.71). גרעין ההצעה בסעיפים ג', ד' וז'. הרעיון היסודי הוא:

אותו מועמד שקיבל את המספר הגדול ביותר של הקולות הכשרים - הוא הנבחר, ובלבד שקיבל לפחות 40% מכלל קולות המצביעים. אם שני מועמדים קיבלו מספר קולות שווה - לא פחות מ-40%, כמוכך - יוכרע ביניהם בהגרלה. ואילו אם אף מועמד לא קיבל את המינימום הדרוש - תבחר מועצת הרשות באחד משני המועמדים שקיבלו את מספר הקולות הגדול ביותר.

אני מוציא את העיקר כדי שיהיה ברור, כי על פרטי ניסוח, ואף על דברים מהותיים שאינם פוגעים בעקרון, יהיה עוד דיון והכרעה, וזאת נעשה אחרי ההצבעה. מה שאני מעמיד להצבעה נסיונית, אלה עיקרי ההצעה.

ה צ ב ע ה נ ס י ו נ י ת

בעד עיקרי הצעה חה"כ בן-פורת לסעיף 8 - 10

היו"ר י. גולדשמידט: לפי זה לא יכולים להיות יותר מחשעה מחנגדים, אם סיעה אגודת ישראל תצביע נגד. מובטח איפוא רוב להצעה זו, ולכן אין דוחים את ההצבעה. לפי זה אנחנו יכולים לקיים את ההצבעה על הסעיף עצמו. מחור הדגשה שההצבעה היא על הדברים העקרוניים, ולא על פרטים.

מ. אביזוהר: יש לי הצעה, שלדעתי צריך להצביע עליה קודם, משום שהיא מרחיקת לכת.

היו"ר י. גולדשמידט: אני רוצה להודיע לחברי הוועדה, שחה"כ אביזוהר היה רשום לזכות הדיבור לדיון גופו, והוא לא ניצלה. היה לי רושם שהוא מוותר על זכות הדיבור.

ח.י. צדוק: אבל אנחנו הסלשנו כבר אין לנהוג. אני מבקש לנהרג בהתאם להחלטה.

היו"ר י. גולדשמידט: אין ספק שננהג כך, אבל אני מבין שלחה"כ אביזוהר יש מעין הצעה לסדר, לפני ההצבעה.

מ. אביזוהר: אני בהחלט מוכן להעתיק לרצון הרוב להצביע מיד, בתנאי שכאשר אביא הצעתי יינתן לי לנמק אותה, בהחשב בכך שלא השתתפתי בדיון הכללי. אני מוכן שניגש להצבעה, אך רציתי להסביר מדוע, לדעתי, הצעתי צריכה לעמוד ראשונה להצבעה.

היו"ר י. גולדשמידט: אנחנו נצביע הצבעה מחייבת על עקרונות הצעה חה"כ בן-פורת. אם הצעה זו תתקבל, יכולות להיות הצעות אחרות, הסתייגויות, הצעות תיקון, ויכולה להיות גם בקשה לרביזיה.

ב. הלוי: אם הצבעה זו תהיה מחייבת, והצעה חה"כ בן-פורת תתקבל, לא תוכל להיות מוצעת, אחר-כך, הצעה שתהיה סותרת את ההצעה שנחקבלה. ז.א., למעשה שוללים את זכותו של כל מי שרוצה להציע משהו נגד.

מ. אביזוהר: לסדר ההצבעה: כל אחת משתי הגירסות לסעיף 8, א' וב', עומדת להצבעה. הן קודמות גם מבחינה עקרונית וגם מבחינה פרוצדורלית להצעה חה"כ בן-פורת. אני רוצה לאמץ את גרסה ב', אף אם אין לה סיכוי להתקבל, וסבורני שאותה צריך להעמיד להצבעה ראשונה.

אפשר להצביע על כל גרסה בעד ונגד.

ח. י. צדוק:

היו"ר י. גולדשמידט:

החלטתנו לא להחשב בבקשה סיעת אגודת ישראל נחקבלה מחוץ הנחה שאנחנו מצביעים היו"ר על הצעת חה"כ בן-פורת. אינני מוכן שנוסיף עכשיו נושא שלא הודעתי בפירוש כי תהיה הצבעה עליו. הצעת חה"כ בן-פורת מונחת בחיקי החברים כחודשיים, ורוב הוועדה הצביע שעל הצעה זו יש להצביע שלא בנוכחות נציג אגודת ישראל. אולם אינני יכול לערוך הצבעה בסעיף אחר.

מ. אביזוהר:

אני מבין שמצביעים על סעיפי חוק ולא על הצעות בוודות, וכאשר מעמידים סעיף להצבעה לא יחכו שמצביעים רק על הצעה אחת.

היו"ר י. גולדשמידט:

סעיף 8 מופיע בהצעת החוק בשתי גרסות משום שהקולות בשתי הגרסות היו שקולים. עכשיו יש הצעה נוספת לאותו סעיף, של חה"כ בן-פורת. אם הצעתו תיכשל - יש מקום להצעות אחרות.

ר. ארזי:

ואם היא תתקבל, האין מקום להצעות אחרות? לא הייתי רוצה שנמנע מחבר להציע הצעה. זו הוכחה נוספת שנעשה כאן מישגה. כי מצד אחד אין למנוע מחבר הוועדה להציע הצעה כלשהי ולהעמידה להצבעה, באותו סעיף, ומצד שני היושב-ראש רוצה להיות הוגן כלפי סיעת אגודת ישראל - ובצדק - ולא להעמיד להצבעה הצעות נוספות בהעדר נציגה. לכן, אם חה"כ אביזוהר עומד על הצעתו, הדרך הנכונה ביותר תהיה לדחות את ההצבעה עד שיהיה נוכח גם נציג אגודת ישראל.

י. ארידור:

גם אני רוצה להדגיש עד כמה הגענו למצב אבסורדי. החלטתנו, לפי הצעת חה"כ צדוק, לערוך הצבעה נסיונית, כדי לדעת מה עשוי לקרות אם לא נדחה את ההצבעה. בהצבעה הנסיונית התברר שיש לפתוח רוב של קול אחד למען הצעה מסוימת. חה"כ אביזוהר הצביע נגד דחיית ההצבעה מחוץ נימוק שאם יש רוב לא צריך להתחשב בקול אחד. לאחר מכן הוא מציע לנועדה הצעה אחרת, אשר ברור, לפי ההצבעה הנסיונית, שאין לה סיכויים להתקבל, והוא עומד על זכותו שהיא תוצע, אפילו אין לה סיכויים להתקבל. זה מראה שאפילו אליבא דחה"כ אביזוהר יש חשיבות גם להצבעות שאינן משנות את התוצאה הסופית. מכאן שחה"כ אביזוהר מלכתחילה צריך היה להעתיק לבקשה סיעת אגודת ישראל.

ח. י. צדוק:

אני רוצה להציע נוהל, שלדעתי הוא הנוהל הנכון בסיוואציה זו. נכון שיש לפנינו שלוש גרסות, אבל אין הן סדורות בחינה מוקדם ומאוחר. הסיכום שלנו מחייב, לדעתי, להצביע בחילה על הגרסה שהוצעה על-ידי חה"כ בן-פורת. אם הצעה זו תתקבל - היא תתקבל. ממילא לא יכולה להתקבל יותר מאשר גרסה אחת.

ב. הלוי:

אני חולק על זה. יש לפנינו שלוש גרסות ששתיים מהן אינן בשלות היום להצבעה בגלל העדרה של סיעה אחת, כפי שהודיע היושב-ראש. על כל הגרסות יש להצביע בישיבה בה מיוצגות כל הסיעות, ולא בישיבה בה אי-אפשר להצביע על שתיים מחוץ שלוש הגרסות, ועל-ידי כך להעמיד את הוועדה בפני עובדה, שאם הגרסה השלישית תתקבל - ממילא נפלו שתיים האחרות. בכך נפגעת זכותם של אותם חברים שנמנע מהם להביא להצבעה את שתי הגרסות האחרות. לכן עלינו להמתין עד שכל הסיעות תהיינה מיוצגות, ואז נוכל להצביע על כל הצעה שתוצע.

מ. אביזוהר:

כאן יש שתי שאלות. אחת: בקשתה של סיעת אגודת ישראל לא להצביע בלעדית על הצעה מסוימת. בא היושב-ראש ומבקש דבר שהסיעה לא ביקשה: לעכב הצעות אחרות.

לא ביקשה מפני שלא ידעה שתהיינה
הצבעות אחרות.

י. ארידור:

זו טענה פורמלית שאיננה עומדת בשום
בחינה עניינית, ועל כן אפשר להצביע

מ. אביזוהר:

על כל הגירסות.

באשר לי, היות ואינני בעד חימוני
עקרים, אולם כשהמדובר בדבר עקרוני אני בעד זה שהוא יירשם אפילו
כהסתייגות, אני מוכן לוותר בענין סדר ההצבעות בתנאי שירשם, כי אני
רואה בגירסה ב' הצעה טובה יותר ולהילופין אצביע בעד הצעת הה"כ בן-
פורת. אני מודיע ליושב-ראש שלגבי דידי אין נפקה מינה על פי איזה
סדר נצביע. לדעתי, אפשר להעמיד היום להצבעה את כל שלוש הגירסות.
אם תוצבע קודם הצעת הה"כ בן-פורת, לפי רצון הוועדה, אצביע בעדה,
למרות שאני חושב כי יש הצעה אחרת טובה ממנה.

היו"ר י. גולדשמידט:

אני רוצה לחקן דבר שאמרתי קודם.
ביקשתי להמציא לי את ההודעה שנשלחה
לחברי הוועדה לקראת ישיבה זו, ואני רואה שבהודעה כתוב כי היום
חוקרים הצבעה על ההצעות השונות לסעיף 8. לפי זה גם סיעת אגודת ישראל
קיבלה הודעה על כך, ומאחר והוחלט שלא להתחשב בהעדרה אפשר להצביע גם
על גירסות א' וב'.

נצביע קודם על גירסה א', אחר-כך על
גירסה ב', ואחר כך על הצעת הה"כ בן-פורת.

הצבעה

בעד גירסה א' - 6

נגד - 9

נמנעים - 3

בעד גירסה ב' - 1

נגד - 12

נמנעים - 5

בעד התוכן העקרוני של

הצעת הה"כ בן-פורת - 10

נגד - 8

הוחלט: לקבל את הצעת הה"כ בן-פורת לסעיף 8
(מבחינת חוכנה העקרוני).

היו"ר י. גולדשמידט:

אחרי שקיבלנו את העקרונות לגבי סעיף 8
נדון בפרטי ההצעה. כאן יש מקום לתיקוני

ולשינויים.

א. ידין:

קודם-כל בנוגע לא' וב' בהצעה שנחקבלה.
נדמה לי שדובר בישיבה הקודמת, שאם
יש רק מועמד אחד לא צריך לעבור את הפרוצדורה של בחירות, ואחר-כך להגיד
שאיך נפקה מינה למספר הקולות שקיבל. כשיש רק מועמד אחד הבוחרים
אינם להוטים ללכת לקלפי מפני שאין להם מה לבחור. אם בכל זאת יספרו
את הקולות, קרוב לוודאי שבמקרים רבים יחברו שאותו מועמד יחיד קיבל
מספר קטן מאד של קולות - ובכל זאת הוא יהיה ראש העיר. לכן, לדעתי,

במקרה שיש מועמד אחד בלבד מושב להכחירו כראש הרשות הנבחר ללא בחירות. נדמה לי שזה נהוג בבחירה נשיא המדינה וגם בבחירות אחרות כשיש רק מועמד אחד.

אגב, עקרון זה מקובל גם לגבי הבחירות למועצה. אם הוגשה רק רשימה אחת למועצה - אין עורכים בחירות.

אשר ל-ג'. אני חושב שאין צורך בהגדרה הכבדה המדברת על המינימום הדרוש. יש לזה צילצול של חוק פיסקלי. הייתי כותב כאן "ובלבד שקיבל לפחות 40% מהקולות הכשרים". אי-אפשר לדבר כאן על "מצביעים", מפני שאין סופרים את מספר המצביעים אלא את מספר הקולות הכשרים.

אחרי ג' הייתי מביא מה שמופיע עכשיו ב-ה'. ואם לא להשתמש במונח "מינימום" הייתי מציע ניסוח כזה: "לא קיבל אף מועמד 40% מהקולות הכשרים - ייבחר ראש הרשות על-ידי המועצה מבין שני המועמדים שקיבלו בבחירות בקלפי את המספר הגדול ביותר של הקולות הכשרים".

אני חושב שיש להוסיף הוראה הקושרת את הבחירה עם הסעיפים הרלבנטיים בחוק הקיים המדברים על בחירת ראש הרשות. אמנם לפי אותם סעיפים ראש הרשות נבחר מבין כל חברי המועצה, ואילו כאן ייבחר מבין שני מועמדים בלבד, אבל שם יש הוראות מחייבות עושים זאת, על פי איזו פרוצדורה, וכך נאמר שראש הרשות הקודם ממשיך לכהן עד שבחריים את החדש. כל ההוראות האלה צריכות להשחלב כאן, במקרה שראש הרשות נבחר על-ידי המועצה.

אני מציע להעביר את ד' אחרי הפיסקה שהצעתי זה עתה ולנסחו בצורה כללית יותר: "קיבלו שני מועמדים מספר שווה של קולות כשרים - תכריע ביניהם הגרלה שיערוך פקיד הבחירות". יכול להיות ששני מועמדים קיבלו יותר מ-40% של הקולות, במספר שווה, ואז צריך להכריע מי יהיה ראש הרשות. אבל יכול להיות ששני מועמדים קיבלו פחות מ-40% של הקולות, במספר שווה, וגם אז צריך להכריע ביניהם.

ג. האוזנר: האם הנוסח שלך עונה לכל האפשרויות?

א. ידין: אני חושב שכן. אם במקרים אחרים הפיסקה הזאת בסוף הסעיף ומנסחים אותה בצורה כללית, היא תחול אף על מקרה שבבחירה המועצה שני המועמדים מקבלים מספר קולות שווה, אפשרות שהיא הרבה יותר קרובה למציאות מאשר האפשרות שבבחירות בקלפי שני מועמדים יקבלו מספר קולות שווה. בכל אופן, אם מסכימים שגם במקרה של שוויון קולות בתוך המועצה תוכרע הבחירה בהגרלה, יש למקם את הפיסקה הזאת בסוף הסעיף, כדי שהיא תכסה על פני כל המקרים בהם שני מועמדים מקבלים מספר קולות שווה.

מר דותן: אני חושב שאין להרבות בנימוקים כדי להסביר את הצורך במחיקת סעיפים א'

ו-ב', כלומר מה הדין כשיש רק מועמד אחד. סתם לעשות משחק, כשאיך מה לבחור, באמת אין צורך, ובמיוחד שנאמר בהצעת חה"כ בן-פורת שאין נפקה מינה מהו מספר הקולות שקיבל אותו מועמד יחיד.

אשר לסעיף ה'. אם מעבירים את ההכרעה למועצה, לדעתי לא יתכן כי ראש הרשות ייבחר ברוב רגיל, כי אם ברוב הקולות של חברי המועצה, כפי שמקובל גם היום, ואם יש שוויון בקולות בין שני מועמדים - תוכרע הבחירה בהגרלה.

פ. ביבי: אני חולק על דבריו של פרופ' ידין בקשר לחוסר הטעם, כביכול, בקיום בחירות כשיש רק מועמד אחד. נימוקיו של פרופ' ידין תופסים כשיש מצב אידיאלי, דהיינו, כאשר מדובר ברשות מקומית אשר כולה, ובאופן חגיגי,

מתאחדים סביב מועמד אחד ורוצים ביקרו. אבל יתכן מצב - והוא לא תיאורטי - שיש מועמד אליהם, שהכל פוחדים מפניו, וכך הוא נשאר המועמד היחיד, כי חוששים להתמודד איתו. גם במקרה זה צריך לתת לציבור אפשרות להתבטא, והוא יכול להביע את אי-הסכמתו לאותו מועמד על-ידי המנעות או הצבעה בפחק לבן.

אך בכל-זאת הוא יהיה ראש הרשות.

א. ידין:

אני רוצה לאפשר לבוחר למחות בדרך כלשהי. לכן, אני סבור שסעיף ב' צריך להשאר

ב. ביבי:

כלשונו.

חה"כ ביבי עורר את שאלת המועמד היחיד ונימוקיו עמו; אולם אם אותו מועמד

א. עופר:

יחיד ייבחר בכל מקרה - מדוע נחוצה הבחירה? תהלים הבחירות לא בא לשם הפגנה אלא לשם דבר תכליתי הרבה יותר - בחירה. התוצאה של סעיף ב' יכולה להיות אחרת, הרבה יותר חמורה: במקרה של מועמד יחיד, אפילו הוא אהוד על הציבור, יימנע הציבור מללכת לקלפי מתוך ידיעה שבחירתו בלאו הכי מובטחת, ואז יחבר, אחרי הבחירות, שאותו מועמד נבחר במעש קולות יחסית, דבר שיצרער את מעמדו. לכן, אם יש רק מועמד אחד, הוא צריך להבחר ללא בחירות.

אינני מקבל את הצעת פרופ' ידין לגבי סעיף

ה'. אם יהיה מצב, למשל, שמועמד אחד קיבל 39% מהקולות ושניים אחרים קיבלו מספר קולות שווה, פחות מהראשון, הייתי אומר שהמועצה אז צריכה לבחור בין שלושה ולא בין הראשון ובין אחד מהשניים על פי הגרלה. אלא שבהצבעה במועצה תעמוד שאלת האלימינציה של אחד מהשלושה, על פי הפרוצדורה המקובלת.

אם אנחנו מאמצים את פרוצדורת הבחירה

על-ידי המועצה, הייתי אומר שהיא תופעל גם במקרה ששני מועמדים קיבלו מספר קולות שווה בקלפי והוא גדול מהמינימום הדרוש לבחירה. לא נראה לי שבמקרה זה הבחירה בין השניים תוכרע בהגרלה. את ההגרלה יש להשאיר רק במקרה ששני מועמדים מקבלים מספר קולות שווה במועצה.

י. הררי:

אינני מקבל את הנמקת חה"כ ביבי, שבמקרה של מועמד יחיד עלול להיבחר איש אליהם,

שהכל פוחדים מפניו, ובאין לו מתחרים הוא נבחר אוטומטית. לסיטואציה כזאת ישנו שר הפנים.

מה יכול לעשות שר הפנים?

ב. ביבי:

ראש רשות מקומית שנבחר בבחירות אישיות אפשר לפטר רק מסיבות בריאות.

ג. אביזונה:

לא יתכן שמישהו יהיה ראש עיר שאף אחד, מלבד החמולה שלו, אינו רוצה בו. אם

י. הררי:

יחברר שהוא אינו יכול לנהל את העיריה - יתערב שר הפנים. אבל אם באמת יש רק מועמד אחד - הוא הנבחר.

השאלה היא מה מעמדו של איש כזה שלמעשה לא נבחר בקלפי, אולם מכהן כראש הרשות.

י. קורן:

אין כל הבדל בינו לבין אחר שנבחר בקלפי.

י. הררי:

להגרלה אני מתנגד בכל חוקף. נניח שבאחד
כחל-אביב יהיו שני מועמדים שיקבלו מספר קולות שווה. ההנחה היא
שהם יהיו אנשים קטביים מאד - אולי אחד שמאלי מאד ואחד ימני מאד.
לא יחכן שעל-ידי הגרלה ייקבע גורל העיר - שמאלה או ימינה. יחכן
מאד שאילו היו עורכים הצבעה חוזרת מועמד שלישי היה מקבל 80%,
משום חשש החושבים ממועמד קיצוני. או לפחות מעבירים את ההכרעה
למועצה, ואז יש בטחון שאין זו הכרעה מקריה.

א. עופר: והמועצה תבחר באחד משנייה אלה בלבד?

י. הררי: אני מציע שהוא חוכל לבחור באחד מבין חבריה.
גם במועצה אני מתנגד לעריכת הגרלות. לא יחכן
שאנשי ציבור ישלטו בנו על פי הגרלה. הפתרון הוא, לדעתי, לעביר את
הבחירה למועצה, והיא חוכל לבחור ברוב רגיל. אינני מוציא מהחשבון
כל מיני סידורים קואליציוניים במקרה זה, אבל אם אי-אפשר היה לבחור
באדם בבחירות אישיות - אין מוצא אחר, ועל כל פנים זהו מוצא עדיף על
פני הגרלה.

מ. בן-פורת: המניע לסעיפים א' ו-ב' בהצעתי היה להיות
צמוד ככל האפשר לגירסות א' ו-ב'. אולם אני
בהחלט חושב שאין צורך ללכת לקלפי אם יש רק מועמד אחד. בלאו הכי
גם בבחירות למועצה המקומית אין הולכים לקלפי אם יש רק רשימה אחת.

אשר לחששות שהביע ה"כ ביבי, גם המציאות
וגם החוק ימנעו מצב כזה. ממה נפשך? אם מדובר באמת באדם אליה,
או שיש לו תיקי חקיפה, או שיש לו עבר פלילי, ואז יש כל מיני עילות
כדי לפסול אותו מלהיות מועמד בדרך של פניה לבג"צ. אבל הייתי מרחיק
לכת ואומר, שמקום כזה בו אין אפילו אדם אחד שיעז להעמיד את מועמדו
כנגד המועמדות היחידה, מתוך חששות למיניהם, אינו ראוי לרחמים.

מ. ביבי: האם זה לא יכול לקרות במקרה הערבי?

מ. בן-פורת: הודות למשטר הדמוקרטי במדינת ישראל מקרה
כזה לא יכול לקרות אף במקרה הערבי. כל אחד
יודע שיש חופש במדינה. כל אחד יודע שמיד מפעילים את החוק נגד כל
מי שרוצה לפגוע בחופש. אם אדם ירצה למנוע מאנשים אחרים להציג את
מועמדותם - יש משטרה, יש בתי-משפט. אבל אילו היינו מכריחים את
החושבים ללכת לבחירות גם כשיש רק מועמד אחד, התוצאה תהיה, כפי שנאמר,
שגם מועמד אהוד על הציבור יקבל מעט קולות, מפני שהכל יידעו מראש שהוא
ייבחר בלאו הכי.

לענין ההגרלה אני רוצה להגיד לחה"כ הררי,
שאינן זה פשוט ישראלי. זהו דבר מקובל בכל העולם.

ר. ארזי: אני תומך בהצעתו של חה"כ בן-פורת, שגם במקרה
של מועמד אחד הבחירה צריכה להיות בקלפי.
אני סבור שאם הבחירה לא תהיה בקלפי, עלול להיות לחץ על מועמדים אחרים
שיסירו את מועמדותם, מתוך הבטחה טובה הנאה על-ידי אותו מועמד יחיד
שיישאר. לאמר, האפשרות שאדם יכול להיבחר בלי בחירות עלולה לשמש
מניע לקנוניות מקנוניות שונות.

מ. בן-פורת: אולם יש חשש שאנשים לא יילכו להצביע כשיהיה
מועמד אחד בלבד, אפילו הם תומכים בו, מתוך
ידיעה שהוא ייבחר, והתוצאה תהיה שאדם בעל תכונות חיוביות ייבחר
ברוב של 10-15 אחוז מכלל המצביעים.

ר. ארזי: אולי זהו נימוק כדי להוכיח שהשיטה כולה אינה
נכונה. אולם החינוך שאנחנו צריכים לתת
לאזרחים הוא ללכת לבחירות ולא להמנע מללכת לבחירות. אבל הנקודה
העיקרית היא, שאנחנו עלולים לפתוח פתח לקנוניות, בפרט כשיהיו רק

שני מועמדים, ואז אחד מהם יציע לשני להסיר את מועמדותו תמורת כל מיני טובות הנאה שיבטיח לו.

לענין ההגרלה. אני חושב שדבר זה די מיושן. אם שני אנשים קיבלו מספר קולות שווה - המועצה צריכה להכריע ביניהם. בזה יש הגיון, משום שגם לפי השיטה המוצעת יהיו קואליציות ברשות המקומיות, יהיה רוב ומיעוט, בעוד שההגרלה יכולה להכריע דווקא לטובת אותו אדם שהקואליציה תהיה נגדו. מה ההגיון לסמוך על הגורל העורר?

אשר לסעיף ה', אני מציע נוסח משלי: "לא קיבל אף מועמד אחד את המינימום הדרוש - תבחר המועצה בראש הרשות מבין חבריה". אם אף מועמד לא קיבל את ה-40% הדרושים, או יותר, סימן שהציבור אינו רוצה באף אחד מהמועמדים. מה איפוא ההגיון שהמועצה תבחר דווקא בין שניים שקיבלו כל אחד שלישי או רבע מן הקולות, כאשר ברור ששני שלישי או שלושה רבעים הם נגד? מדוע אנשים אלה עדיפים על כל אחד מחברי המועצה? הרי הציבור אמר שאינו רוצה באף אחד מהמועמדים שעמדו לבחירה.

מר רותם:
יכול להיות אפילו מקרה, ששני המועמדים שקיבלו את מספרי הקולות הגדולים ביותר, שניהם יחד קיבלו 42%.

ר. ארזי:
ואילו סעיף ד' אני מציע לנסח כך: קיבלו שני מועמדים מספר קולות שווה, אך לא פחות מהמינימום הדרוש, תכריע ביניהם המועצה.

מ. אביזוהר:
קודם-כל אני רוצה להגיד איך אני מפרש את הצבעת הבוחר. אם מועמד פלוני קיבל 48% מהקולות, אין זה סימן שהרוב נגדו; זה אומר שאם הוא קיבל יותר קולות ממועמד אחד שקיבל 45% מן הקולות - רוצים בו יותר מהשני. בבחירות אישיות הפירוש שאני נותן להצבעת הבוחר היא, שאותו מועמד שקיבל יותר קולות רצוי יותר לצבתי מאותו מועמד שקיבל פחות קולות, ולא הייתי סופר את הקולות הנגבטיביים כהתבטאות נגד, משום שאין אלה קולות של גוש מוצק שאומר: אין אנו רוצים בפלוני.

אשר להגרלה. אם שני מועמדים קיבלו מספר קולות שווה, פירוש הדבר שהציבור רוצה בהם במישה שווה. אז עומדת השאלה איך להכריע? והאם להכריע על-ידי הכנסת גורם חדש, שאיננו ממין הבחירה האישית, או לא? מבחינת תפיסתי, כל העברה של בחירה בחזרה למועצה אינה עולה בקנה אחד עם עקרונות החוק. נכון שגם לאחר הבחירה האישית, ראש רשות שירצה לנהל כיאות את עניני הרשות יצטרך להקים קואליציה במועצה, ויכול להיות שהקמת קואליציה כזאת תחייב כל מיני דברים הדומים להקמת קואליציה במשטר הנוכחי, פרט לדבר אחד: עצם בחירת ראש העיר. לפי משטר הבחירות החדש המועצה תעמוד בפני העובדה שנבחר אדם ללא התערבותה וללא השפעתה. ההגרלה היא רק ביטוי אובייקטיבי לשקילות ולרצון הציבור. הבאת שני המועמדים למועצה, על-מנת שהיא תבחר באחד מהם, איננה ממין השקילות, אלא אז נכנס הגורם הסובייקטיבי: מי מהשניים יבטיח יותר.

לכן, לא רק שאני חומך בהגרלה, אלא לגבי סעיף ה' אינני חומך בהסדר הקיים. היום יצירת קואליציה ובחירת ראש רשות חדשה. במשטר החדש בחירת ראש הרשות זה דבר אחד והמועצה היא דבר שני. זה מתחייב מהשיטה וזה גם לטובת הענין, שראש רשות לא יצטרך להקים קואליציה לצורת בחירתו ואגב כך להיות נאלץ להבטיח כל מיני הבטחות. לכן אני אומר, היחה המועצה של 11 חברים - לדוגמה - והוכאו לפני שני מועמדים, ואחד קיבל 4 קולות, השני - 3 קולות וארבעה נמנעו - ייבחר מי שקיבל 4 קולות.

היו"ר י. גולדשמידט:
אני רוצה להעיר לדברי חה"כ אביזוהר, שאחרי קבלת הצעת חה"כ בן-פורת אי-אפשר לטעון עוד שיש עקרונות. הצעה זו היא ויתור על עקרונות. ואם אחת אומר שיש להמנע מכל אלמנט זה, אפשר לטעון שיש להמנע מכל דבר שאיננו אומר דבר על רצונו האמתי של הבוחר. לכאורה דווקא המועצה הנבחרת מיצגת איכשהו את הציבור

ואם שם יימצא רוב למועמד מסויים, ולא רוב מקרי אלא רוב חברי המועצה, בצורה זו או אחרת זה משקף את רוב הציבור. כאן כאילו באים ואומרים לציבור הבוחרים: היות ואחם לא הצלחתם לתת רוב לאחד המועמדים, עכשיו, בהרהור שני, אנחנו מחליטים שראובן עדיף על שמעון.

אשר לסעיף ב'. אני מקבל את ההצעה ב-ב'. ולא דווקא מתוך חשש לאלימות. אלה הסבורים שבחירה אישית תיצור מצב מדיני אחר בהנהלת הרשויות המקומיות, צריכים להיות לפחות בעלי אומץ-לב להעמיד את הדבר למבחן של ממש כדי לראות האם נבחר האיש או לא, כמה בוחרים הוא הצליח להביא לקלפי? מדוע בוחרים לא יילכו לקלפי? או מתוך אדישות, או מתוך יאוש או מתוך פחד - זה לא מעניק אותי. אם מדובר על אותו סוג של אנשים נעלים, אשר יעמידו תנאי: "אגיש מועמדי רק אם אהיה מועמד יחיד, אין אני מוכן להתמודד עם אחרים. אין אני מוכן לעשות תעמולה לעצמי ועוד נימוקים מסוג זה - למה זה יביא? מצד אחד זה עלול להביא לתופעות של לחץ, הבטחות וכד', לאמור: אם תסיר את מועמדת אתה ו/או חוגך תקבלו כך וכך. מצד שני אין זה רצוי שאיטנסנים, שאינם מוכנים להתמודד על קולו של הבוחר עם אחרים, יכהנו אחר-כך בתוקף היותם מועמדים יחידים. אנחנו צריכים להיות מעוניינים שהמועמדים יחזו אנשים המוכנים להפסיל שרוליים ולהתמודד על כהונתם.

מר רוחם: אני יכול לפבין את ההנמקה הזאת, בזכות הליכה לקלפי גם במקרה של מועמד יחיד, בתנאי שהבחירה מותנית ב-40% לפחות של קולות.

מ. אביזוהר: 40% - ממה?

מר רוחם: מבעלי זכות הבחירה.

היו"ר י. גולדשמידט: ואז אפשר להוסיף, שאם מועמד כנ"ל לא השיג את המינימום הדרוש - הבחירה תיעשה על-ידי המועצה.

מ. בן-פורת: כיצד המועצה תבחר כשלפניה מועמד אחד בלבד?

היו"ר י. גולדשמידט: כאן יש אפשרויות שונות. יתכן שאותו מועמד יחיד מופיע גם באחת הרשימות למועצה, ואז יש אפשרות שהוא נבחר למועצה. אם הוא אינו מופיע באחת הרשימות למועצה, ולא הצליח לצבור את האחוז הדרוש כדי להיבחר כראש הרשות - לדעתי הוא חדל להיות מועמד לכהונת ראש הרשות, ואז המועצה בוחרת בראש הרשות מבין חבריה. אם הוא כן נבחר למועצה - הוא מועמד כמו כל השאר.

ר. ארזי: להשלמת סעיפים א' ו-ב' בהצעת חה"כ בן-פורת אני מציע להוסיף את המלים: "ובתנאי שאותו מועמד אחד קיבל לפחות 40% מקולות הבוחרים שהשתתפו בבחירות למועצה המקומית". אם הוא לא קיבל לפחות את המינימום הדרוש - המועצה תבחר בראש הרשות מבין חבריה.

י. קורן: אינני גורס שאפשר לקבל את סעיף ב' כמות שהוא. יש הגיון לבחון את ההצעה הזאת לאור הרצון להבטיח בחירה אישית וישידה, אך אותו הגיון היה כאשר החלטנו שאם להנהיג סיבוב בחירות שני, או לקבל הכרעה של כל רוב שהוא, עד שבאה פשרה המדברת על הבטחת מינימום מסויים של קולות. אין אני גורס שבאותו מקום בו יש רק מועמד אחד אתה צריך לעצום את העיניים ולקבל את המועמד הזה. לכן אני אומר שאם מועמד יחיד יקבל 10% מקולות בעלי זכות הבחירה, לגבי דידי חשובה יותר הכרעה המועצה מאשר הכרעה אותם 10% של מצביעים. אם אני שואל את עצמי: מה עדיף על מה - בחירה אדם ב-10% של קולות המצביעים או ברוב של חברי המועצה - לדעתי שקולה הרבה יותר הכרעה המועצה. לכן, עם שאני מחייב את עקרי הצעת החוק, לא צריך להגיע לאבסורדיות.

היו"ר י. גולדשמידט: ואם אותו מועמד, שלא ייבחר בבחירות הישירות, אינו חבר המועצה?

י. קורן: אז תבחר המועצה במישהו מבין חבריה. האם אתה יכול להצמיד אדם שקיבל 10% של קולות להברי המועצה? על סמך מה? את מי הוא מייצג? לכן אני מציע לא לוותר על בחירה ישירה גם במקרה של מועמד יחיד, ואם אותו מועמד לא יקבל מינימום של קולות - המועצה תבחר באדם אחר מבין חבריה.

אני גם מתלבט בעניין אחר. אני משוכנע שבעולם הגדול, בעולם המערבי, לא רואים בהגרלה איזה גורל עוור. הנימוק הוא שזה מונע אינטרבנציה של גורם צדדי, נוסף.

א. שפט: לפי פקודת העיריות והצווים ראש רשות אינו נבחר אף פעם בהגרלה. רק האלימינציה, בשלבים המוקדמים של הבחירה, נעשית, במקרים קיצוניים בהגרלה, כאשר יש מספר רב של מועמדים ושני מועמדים מקבלים את המספר הקטן ביותר של קולות שקוליים. רק אז יש הגרלה הקובעת מי ייצא מהמשחק. אולם העיקרון לפי החוק הקיים הוא, שראש רשות מקומית חייב להיבחר ברוב קולות של חברי המועצה. אגב, עד כמה שידוע לי, מעולם עוד לא השתמשו בהגרלה.

אני רוצה לתקן רושם מסויים בעקבות הערה של חה"כ אביזוהר. על פי הצעת החוק יחכן ששר הפנים יביא לידי הפסקת כהונתו של ראש רשות נבחר לפי סעיף 23. אם מפזרים את המועצה - ראש הרשות חדל לכהן. אני כבר אינני מדבר על סעיף 22, לפיו המועצה יכולה להעביר את ראש הרשות מכהונתו. כמובן שסמכות זו של שר הפנים עומדת לביקורת חריפה מאד של בית-המשפט, וחייבות להיות עילות כבדות-משקל כדי ששר הפנים ינקוט צעד זה. על כל פנים, אם השאלה היא: מה אפשר לעשות במקרה שנבחר מועמד אליים, והוא מתחיל להשתולל, אנחנו סבורים שסעיף 22 מיועד לזה, מפני שבו נאמר שראש המועצה להעביר מכהונתו ראש רשות מחמת התנהגות שאינה הולמת מעמדו של ראש רשות, ומה יש פחות הולם מאשר אלימות? אלא שדבר כזה יכולה המועצה לעשות רק ברוב של שלושה רבעים.

ש. פרידמן: חה"כ אביזוהר בנה איזה מודל, כפי שאיש מדע נוהג לעשות בימינו, כדי להראות את יתרון הגורל על פני התערבות שלא ממיין העניין. קראתי ספרות מסויימת על משמעותו של הגורל בשימוש בהכרעות ציבוריות, ואם אינני שועה יש לפנינו איזה שריד אטביסטי, שחוזר אחורה, כאשר בני אדם ראו בגורל איזון התערבות סופר-נטורליסטית, והיו מוכנים לייחס לו את החוצאה, שהגורל הוא, כביכול, קול שדי, בתוך מערך כלל הגורמים. אולם אינני יודע אם זה סימן לחשיבה דמוקרטית, כאשר אנחנו מסתמכים על הכרעה מסוג זה, וכלפי האלמנט הזה שנקרא גורל קשה לי לגייס סימפטיה. כאשר אנחנו דנים על המשמעות של בחירות מסוימות לגבי הבריות, אינני רואה הגיון ציבורי לעשות שימוש בגורל.

לגבי סעיפים א' ו-ב' ברצוני לומר, שאני מקבל את ההצעה שראש הרשות ייבחר בבחירות של ממש גם אם יש מועמד אחד בלבד, ושיש נפקה מינה למספר הקולות. משום שגם אם אקבל את ההנחה, שלא כל אלה שלא הצביעו בעדו בקטאו בכך שהם נגדו, הרי בסופו של חשבון לא הצביעו בעדו, ונשאלת השאלה: בשם מי הוא פועל? הוא פועל בשם אותו מספר קולות מועט שקיבל. לכן יש נפקה מינה, ואנחנו חייבים להצמיד גם את בחירתו לאותם 40% של קולות.

פ. אביזוהר: 40% - ממה? כי אם הוא מועמד יחיד הוא מקבל את מאה אחוז של הקולות.

ש. פרידמן: אם מדובר באדם שהוא עצמו חבר המועצה, והוא אישית לא קיבל יותר מאשר 15% - הבחירה חייבת לחזור למועצה, וזו צריכה לבחור לפי הפרוצדורה הנהוגה כיום.

העקרון ברור, אבל כהצעה אתה מתקשה בניסוח.
מפני שלא ברור על איזה 40% אתה מדבר.

מ. אביזוהר:

אני חוזר ואומר: אם הוא חבר המועצה, ולא השיג
תמיכה מספקת מהציבור בבחירה הישירה, יכולה
המועצה לבחור בו ברוב קולות. אם איננו חבר המועצה - הוא יצא מהמשחק.
ואז חברי המועצה בוחרים באחד מביניהם.

ש. פרידמן:

אבל אחת, אינך מסביר למה אתה מתכוון כשאתה
מדבר על 40%. 40% ממה?

היו"ר י. גולדשמידט:

היות ואנחנו עומדים בסוף הישיבה, אמשיך
בפיתוח הרעיון בישיבה הבאה.

ש. פרידמן:

אני מקווה שנוכל לסכם כי לפחות ישיבה אחת
בשבוע תוקדש לחוק זה.

מ. בן-פורת:

ענין זה טעון בדיקה.

היו"ר י. גולדשמידט:

אני רוצה להודיע, כי בפגרת הפסח תקיים הוועדה
שתי ישיבות, שתיהן בימי ב' - ב-10 וב-17 באפריל, בחל-אביב, מ-10.30
עד 12.30 או מ-11.00 עד 13.00.

באיזה נושא?

ת. טובי:

עדיין אינני יודע.

היו"ר י. גולדשמידט:

2. חוק לאבטחת מוסדות כספיים בתעשיית היהלומים מפני שוד ופריצה -
הצעת חה"כ חיים קורפו

היו"ר י. גולדשמידט: כידוע לחברי הוועדה, הצעת החוק הפרטית של
חבר הכנסת חיים קורפו: חוק לאבטחת מוסדות
כספיים בתעשיית היהלומים מפני שוד ופריצה - הועברה בזמנו לוועדת
החוקה, חוק ומשפט. בינתיים הגישה הממשלה הצעת חוק רישוי עסקים,
העוסקת בין השאר באותו נושא, והצעת חוק זו הועברה לדיון בוועדת-
הפנים. פניתי איפוא לוועדת הכנסת והצעתי להעביר גם את הצעת החוק
של חבר-הכנסת קורפו לוועדת הפנים כדי שהדיון בשתי ההצעות יהיה בו-זמני.
קיבלתי מכתב מיושב-ראש ועדת הכנסת בו הוא מודיע לי שוועדת הכנסת
החליטה להענות לבקשה. בינתיים אני שומע שמליאת הכנסת כבר אישרה
את העברת הצעת החוק הנדונה לוועדת הפנים.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.